

політикам у формуванні політики, підтримуючої розбудову цифрової компетентності, планування освітньо-навчальних ініціатив задля підвищення рівня цифрової компетентності конкретних цільових груп. Система DigComp також дозволила запровадити спільний підхід до визначення і описування основних сфер цифрової компетентності й, отже, запропонувала загальний орієнтир на європейському рівні. Вважаємо, що дотримання цієї рамки та пропозицій дозволять підвищити якість підготовки майбутніх вчителів у педагогічному виші.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Хрестоматия по истории зарубежной педагогики: Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов / Сост. и авт. ввводных статей А.И.Пискунов. – 2-е изд., перераб. – М.: Просвещение, 1981. – 528 с.
2. Подласый И.П. Педагогика. Новый курс : учеб. для студ. пед. вузов : в 2 кн. – М.:ВЛАДОС, 1999. – Кн. 1. Общие основы. Процесс обучения. – 576 с.
3. Natural Curiosity 2nd Edition: A Resource for Educators The Importance of Indigenous Perspectives in Children's Environmental Inquiry – URL: <https://wordpress.oise.utoronto.ca/naturalcuriosity/nc2/>
4. Building digital capability – URL: <https://digitalcapability.jisc.ac.uk/what-is-digital-capability/>
5. Digital competence framework – URL: <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp/digital-competence-framework/>

БОЙКО МАРІЯ

кандидат педагогічних наук, доцент,
голова комісії з внутрішнього забезпечення якості освіти
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

ПАРТНЕРСТВО «УНІВЕРСИТЕТ-РОБОТОДАВЕЦЬ» У ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

В умовах реформування освітньої галузі, реалізації Концепції Нової української школи Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка здійснює пошук шляхів ефективної, комплексної взаємодії університету-роботодавця, яка сприяє якісній підготовці фахівців та їх затребуваності на ринку праці. З цією метою в університеті розроблено інституційну модель системи внутрішнього забезпечення якості освіти, яка є однією з необхідних організаційних умов успішного функціонування закладу вищої освіти, для якої характерні гнучкість, мобільність, можливість самореалізації, розвиток лідерського потенціалу всіх учасників освітнього процесу. Розробка та реалізація моделі сприяє активній взаємодії адміністрації, професорсько-викладацького складу, керівників структурних підрозділів, педагогічних працівників, зовнішніх стейкхолдерів – замовників та студентів – споживачів освітніх послуг.

У цьому напрямі діяльності в ТНПУ діють чіткі процедури: функціонує рада зовнішніх стейкхолдерів, у процесі підвищення якості освітніх послуг активно взаємодіють внутрішні стейкхолдери. Центр забезпечення якості освіти систематично проводить опитування вчителів, директорів шкіл щодо якості підготовки майбутніх фахівців, розроблено та впроваджено онлайн опитування стейкхолдерів університету. Результати моніторингу обговорюються на засіданні комісії з внутрішнього забезпечення якості освіти, радах факультетів, засіданні ректорату тощо.

У контексті здійснення заходів щодо внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті запроваджено прозорий механізм формування, моніторингу та перегляду освітніх програм. Створено програмну раду, як дорадчий орган гаранта освітньої програми, в яку входять кращі вчителі – практики, директори шкіл, які допомагають вдосконалити освітню програму. Студенти-практиканти щорічно проводять SWOT – аналіз шкільних програм, магістри – SWOT - аналіз бакалаврських та магістерських освітніх програм. Такий моніторинг дає можливість простежити траєкторію програмних результатів, вдосконалити розвиток професійних компетентностей, яких сьогодні вимагає від вчителя Нова Українська школа. З метою підвищення якості освітніх послуг, комісією з внутрішнього забезпечення якості освіти проведено практичні семінари: «Акредитація освітніх програм: процедури та критерії оцінювання», «Стейкхолдери у процесі забезпечення якості вищої освіти у ЗВО», «Розробка інструментів моніторингу та перегляду освітніх програм», «Гарант освітньої програми, програмна рада, група забезпечення у процесі підвищення якості підготовки фахівців в ТНПУ» тощо.

В університеті процес підготовки майбутнього фахівця відбувається на студентоцентрованій основі, розроблено нормативне забезпечення реалізації принципів студентоцентрованого навчання на

всіх рівнях освіти. Індикаторами його реалізації є активна участь студентів у процесах і процедурах забезпечення якості освітніх послуг. Органи студентського самоврядування активно долучаються до формування та реалізації освітньої політики університету шляхом делегування своїх представників до робочих, консультативно-дорадчих органів управління ЗВО. Представники студентського самоврядування входять до комісії з внутрішнього забезпечення якості освіти, в програмну раду, в комісію з питань етики й академічної доброчесності ТНПУ тощо. Здобувачі беруть активну участь у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти шляхом обговорення та вирішення питань удосконалення організації освітнього процесу, внесення пропозицій щодо змісту освітніх програм та їх компонентів.

У закладі вищої освіти існують чіткі механізми реалізації індивідуальної траєкторії здобувачів вищої освіти, які мають можливість вибору навчальних дисциплін та навчання одночасно за декількома освітніми програмами, а також беруть активну участь у програмах академічної мобільності.

Забезпечення якості оцінювання навчальних досягнень студентів ґрунтується на принципах рівності всіх студентів, необхідності дотримання принципів академічної доброчесності, ознайомлення студентів з методами і критеріями оцінювання програмних результатів. У 2018 р. ТНПУ став учасником Проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні SAIP, що реалізується Американськими Радами з міжнародної освіти за сприяння Міністерства освіти і науки України та підтримки Посольства США в Україні. На базі університету проводяться заходи щодо формування у майбутніх вчителів академічної доброчесності, які дають змогу в доступній формі донести студентству ТНПУ основні положення та принципи академічної доброчесності. Зокрема:

- тренінг для професорсько-викладацького складу: «Планування курсу і розробка навчальних подій як інструменти запобігання порушень академічної доброчесності і підвищення академічної культури»;
- лекція для студентів 1 курсу: «Академічна доброчесність: принципи та правила доброчесної поведінки у вищій школі»;
- презентація онлайн – курсу «Академічна доброчесність для педагогів» на платформі EdEra для студентів 4 курсу спеціальності «014 Середня освіта»;
- семінари для професорсько – викладацького складу: «Академічна доброчесність у системі внутрішнього забезпечення якості освіти», «PROдоброчесність: інструменти впровадження в заклади вищої освіти».

Здобувачі вищої освіти, перед проходженням педагогічної практики, проходять курс академічної доброчесності на платформі EdEra для вчителів Нової Української школи.

З метою налагодження соціального партнерства ТНПУ з роботодавцями, в університеті створено Бюро кар'єри. Візія якого – сприяти якісній підготовці фахівців, які здатні швидко реагувати на зміни соціального середовища та виклики, що стоять перед сучасним випускником ЗВО, підвищення його конкурентоспроможності на ринку праці, допомога у працевлаштуванні та побудові професійної кар'єри.

Основними завданнями діяльності Бюро кар'єри є:

- залучення до процесу підготовки успішних фахівців-практиків з метою формування якісного професійного середовища для розвитку й подальшого працевлаштування студентів, адаптації освітніх програм до реальних потреб ринку праці;
- співпраця з роботодавцями, котрі зацікавлені у вмотивованому молодому фахівцеві, який прагне зробити кар'єру та зможе гнучко адаптуватися до умов ринку праці, які динамічно змінюються;
- проведення зустрічей студентів з роботодавцями (отримання студентами інформації про установи та організації, вакансії, вимоги до фахівців та умови праці);
- організація тренінгів, майстер-класів, семінарів, котрі спрямовані на розвиток особистих якостей та професійних компетентностей студентів, необхідних для працевлаштування та подальшого розвитку кар'єри;
- проведення Днів кар'єри, ознайомлення студентів з ринком праці (актуальність професії, вимоги роботодавців, умови праці, юридичні консультації, які пов'язані з працевлаштуванням);
- здійснення постійного моніторингу запиту на ринку праці фахівців, підготовку яких здійснює ТНПУ;
- створення спільного онлайн доступу роботодавців і студентів з метою надання інформації про актуальні вакансії, стажування та інші можливості ринку праці.

Бюро кар'єри тісно співпрацює з потенційними роботодавцями для узгодження реальних потреб ринку праці та ринку освітніх послуг. Активно також взаємодіє з центральними та місцевими органами виконавчої влади, службами зайнятості населення, підприємствами, установами та організаціями (роботодавцями) з питань якості професійної підготовки та працевлаштування студентів та випускників.

Сьогодні Бюро кар'єри має на меті планувати та координувати роботу факультетів, випускових кафедр щодо зайнятості студентів, які бажають працювати у вільний від навчання час. Організовувати зустрічі роботодавців зі студентами та випускниками з питань можливості їх подальшого працевлаштування в установах та організаціях, проводити заходи щодо сприяння працевлаштуванню студентів та випускників (семінари-практикуми, науково-практичні конференції, ярмарки вакансій, конкурси на заміщення вакантних посад на замовлення роботодавця, проведення зустрічей з кращими випускниками університету тощо). Вивчати динаміку попиту на випускників ТНПУ на ринку праці, надавати відповідні пропозиції керівництву університету щодо відкриття нових спеціальностей.

Отже, завдяки такому системному підходу до процесу підготовки майбутнього вчителя, університет отримує професійно-зорієнтовану освітню програму, зворотній зв'язок з випускником, партнерство з роботодавцем. Студент – якісну практичну підготовку, контакт з роботодавцем, можливість планування своєї професійної кар'єри, професійний досвід, мотивацію для розвитку необхідних компетентностей. Роботодавець – конкурентоспроможного фахівця.

ВІННИЦЬКА ПРИНА

вчителька початкових класів НВК «ЗОШ І-ІІ ст. – ДНЗ»
с. Калагарівка Гусятинського району Тернопільської області

СЕРТИФІКАЦІЯ 2020. ЕКСПЕРТНЕ ОЦІНЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ (З ДОСВІДУ РОБОТИ)

1. Сертифікація – новий підхід до визначення кваліфікації вчителів

Сертифікація – це оцінювання професійних компетентностей вчителя. Вона допомагає виявити кращих вчителів – професіоналів та агентів змін у освіті, які готові поширювати свій досвід.

Метою сертифікації є виявлення та заохочення педагогічних працівників з високим рівнем педагогічної майстерності, які володіють методиками компетентнісного навчання й новими освітніми технологіями та сприяють їх поширенню.

Власне, сертифікація педагогічних працівників – це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (в т. ч. з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи.

Як вчителів вищої кваліфікаційної категорії, мені доводилося проходити процедуру атестації як мінімум 3 рази. Готувалася до цього завжди дуже ретельно. Мій досвід вивчався колегами, з якими я працювала. Ніхто ніколи не говорив мені про якісь недоліки, не чула я також про сильні сторони у власній роботі. Наприкінці я отримувала атестаційний лист з таким формулюванням: «Відповідає займаній посаді, присвоїти (підтвердити) певну кваліфікаційну категорію». Чи розуміла я тоді, що я творчий вчитель? – ні; чи бралися до уваги мої теоретичні знання? – ні; чи було на меті під час атестації розкрити талант вчителя, виділити справжніх професіоналів своєї справи? знову ж таки – ні. Коли почула про процес сертифікації, вирішила, що мушу взяти участь.

2. Кроки на шляху до самовдосконалення.

Для мене, а також для 705 вчителів України, сертифікація відбувалася у три етапи:

- незалежне тестування;
- самооцінювання;
- спостереження експерта.